

کلاس خصوصی (مخصوص یادگیری مفهومی و عمیق)

موضوع: مسئولیت‌های پیامبر

مناسب برای یادگیری اولیه، درک مطلب و امتحانات تشریحی

هدف: درک عمیق وظایف پیامبر، چرایی تشکیل حکومت اسلامی و راز عصمت پیامبران

این درس بسیار مهم و ساختاری است و درباره سه وظیفه اصلی پیامبر (ص)، دلیل تشکیل حکومت، ولایت معنوی و مسئله «عصمت» بحث می‌کند.

۱. سه مأموریت بزرگ پیامبر (ص)

پیامبر اکرم (ص) در طول ۲۳ سال رسالت خود، سه مسئولیت اصلی و سنگین را بر عهده داشتند:

- **مأموریت اول: دریافت و ابلاغ وحی.** پیامبر آیات را بدون ذره‌ای کم یا زیاد به مردم می‌رساند. در این مسیر، گروهی آیات را می‌نوشتند (کاتبان وحی) و گروهی حفظ می‌کردند (حافظان وحی).
- **مأموریت دوم: مرجعیت دینی (تعلیم و تبیین).** قرآن کلیات را گفته (مثل اصل نماز)، اما جزئیات و شیوه عمل را پیامبر باید آموزش می‌داد. ایشان اولین و بزرگترین معلم قرآن است.
- **مأموریت سوم: ولایت ظاهری (تشکیل حکومت).** پیامبر سرپرستی جامعه را بر عهده گرفت و قوانین اسلام را اجرا کرد. به فرموده امام باقر (ع)، اسلام بر پنج پایه استوار است که «ولایت» مهم‌ترین آن‌هاست و به هیچ‌چیز به اندازه ولایت دعوت نشده است.

۲. چرا حکومت اسلامی واجب است؟

خداوند برای اثبات ضرورت حکومت اسلامی دو دلیل منطقی می‌آورد:

۱. **اجرای احکام اجتماعی:** اسلام دینی کاملاً اجتماعی است. احکامی مثل خمس، زکات، حقوق خانواده و مبارزه با ظلم بدون داشتن یک نظام حکومتی سالم قابل اجرا نیست.

۲. **نفی حاکمیت طاغوت:** ولی و سرپرست حقیقی فقط خداست. اگر کسی قانون‌گذاری کند ولی قانونش برگرفته از فرمان خدا نباشد، به او «**طاغوت**» می‌گویند. پذیرش طاغوت حرام است، پس باید حکومت اسلامی تشکیل شود.

۳. ولایت معنوی (قدرت غیبی)

علاوه بر ولایت ظاهری (حکومت)، پیامبر مرتبه بالاتری به نام «**ولایت معنوی**» دارد.

- پیامبر به خاطر بندگی خدا به کمالی رسید که می‌توانست در عالم خلقت تصرف کند (مثل شفا دادن یا برآوردن حاجات).
- ایشان از طریق «امداد غیبی» و الهامات، دل‌های آماده را هدایت می‌کند.
- مثال بارز: پیامبر هزار باب علم را بر روی امام علی (ع) گشود که از هر کدام هزار باب دیگر باز می‌شد (آموزش از طریق الهام بر روح، نه آموزش معمولی).

۴. راز عصمت (چرا پیامبر نباید گناه کند؟)

اگر پیامبر معصوم نباشد، تمام زحماتش به باد می‌رود؛ زیرا:

- در ابلاغ وحی: دین به درستی به مردم نمی‌رسد.
- در تبیین قرآن: اعتماد مردم از بین می‌رود و در دین انحراف ایجاد می‌شود.
- در اجرای احکام: مردم از کار غلط او الگوبرداری کرده و گمراه می‌شوند.
- **جنس عصمت چیست؟** عصمت به خاطر جبر فرشتگان نیست. پیامبران هم غریزه و اختیار دارند، اما چون بینش عمیقی دارند و حقیقت گناه (دوری از لطف خدا) را می‌بینند، عشق به خدا را با هیچ چیز عوض نمی‌کنند و گناه نمی‌کنند.

۵. استغفار پیامبران برای چیست؟

اگر معصوم‌اند، چرا گریه و استغفار می‌کنند؟

۱. **دفع گناه (نه رفع آن):** آن‌ها مراقب‌اند لباس تمیز روحشان آلوده نشود، نه اینکه آلوده شده باشند و بخواهند پاکش کنند.
۲. **کوچکی اعمال:** اعمال خود را در برابر عظمت بی‌نهایت خدا بسیار کوچک و ناچیز می‌بینند و شرم‌منده‌اند.
۳. **غبار معاشرت:** معاشرت با انسان‌های گناهکار و تبهکار، غباری روی قلب حساس آن‌ها می‌نشانند که با استغفار آن را می‌زدایند.

۶. حفظ دستاوردهای پیامبر (وحدت)

بزرگترین ضربه دشمنان اسلام (مثل استعمارگران)، ایجاد تفرقه و تجزیه کشورهای اسلامی بوده است. گروه‌های تکفیری مثل داعش توسط قدرت‌ها ساخته شدند تا جنایات خود را به نام اسلام ثبت کرده و مردم دنیا را به دین بدبین کنند. راه‌حل مقابله با این نقشه‌ها، عدم توهین به مقدسات یکدیگر و حفظ وحدت است. علمایی مثل آیت‌الله بروجردی با تأسیس دارالتقریب در همین مسیر قدم برداشتند.